

The importance of teacher education and training in digital and media literacy

---

Hans Martens, Head of Digital Citizenship,
European Schoolnet

19 October 2022

VISION:

Transforming Education in Europe.

MISSION:

Support ministries of education, schools, teachers and relevant education stakeholders in Europe in the transformation of education processes for 21st century digitalized societies.

Digital Citizenship at European Schoolnet

A Digital Decade for children and youth:
BIK+ to protect, empower and respect!

The illustration features a group of diverse children and young people interacting with various digital devices and icons. A girl is using a laptop, a boy is wearing a VR headset, a girl is holding a smartphone, a boy is using a drone, a girl is holding a megaphone, a boy is sitting in a wheelchair using a laptop, and a girl is holding a camera. The large letters 'BIK+' are prominently displayed in the center. The background is a dark purple with a grid pattern and various icons representing digital skills and safety.

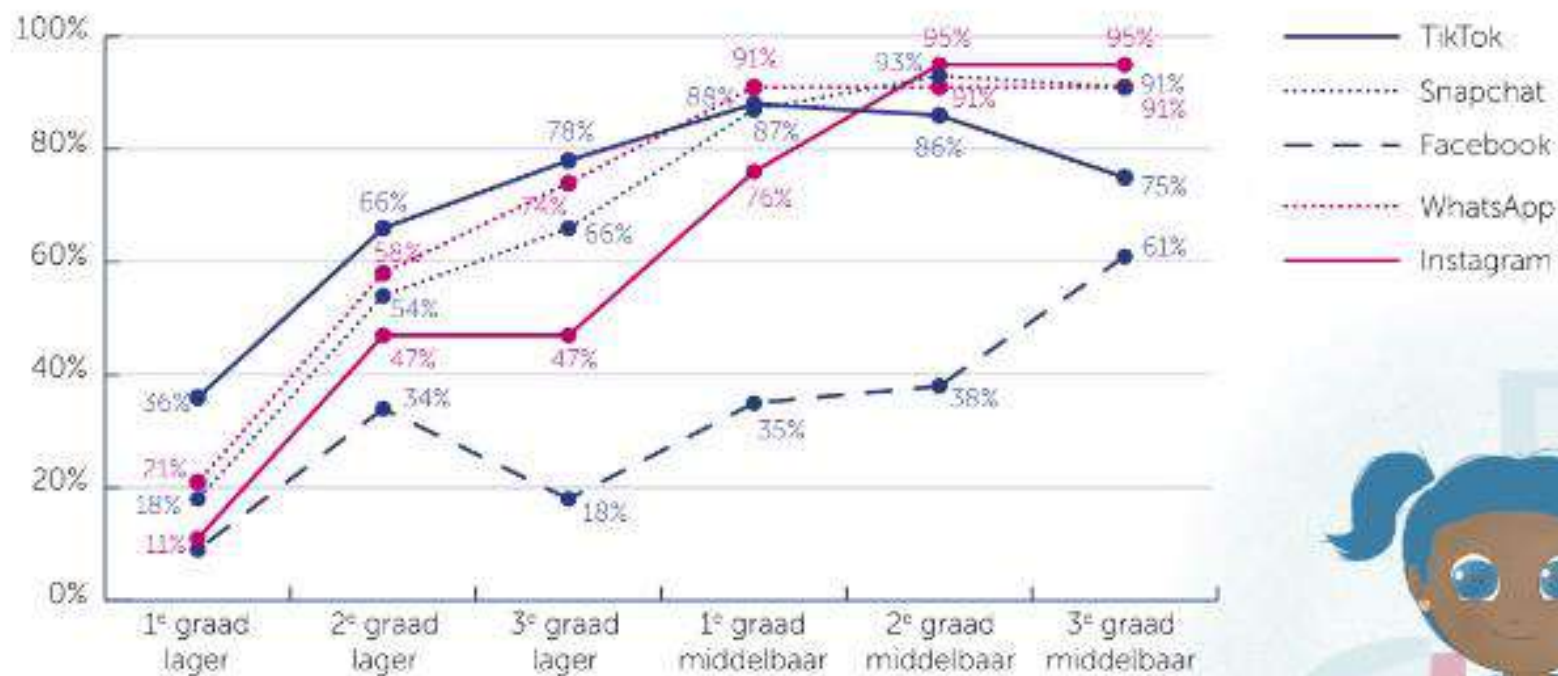
European Commission

INHOPE
ins@fe

DE DIGITALE PUBERTEIT

Vanaf de tweede graad in het lager onderwijs gebruiken kinderen vaak al dezelfde apps als jongeren. Het verschil tussen een kind uit het zesde leerjaar en een jongere uit het vierde middelbaar is op dit vlak dan ook kleiner dan dat tussen pakweg kinderen uit het derde en zesde leerjaar. De 'digitale puberteit' treedt dus al vroeg op, nog vóór kinderen naar het middelbaar gaan!

Figuur 2: Frequentie gebruik van websites en apps door kinderen en jongeren, per leeftijd

Media literacy policies and practices

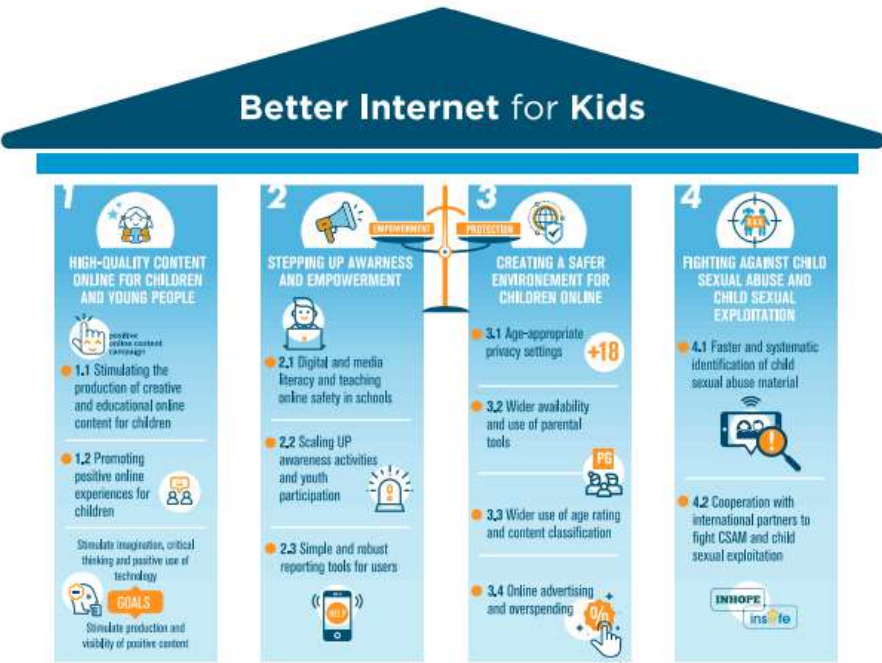
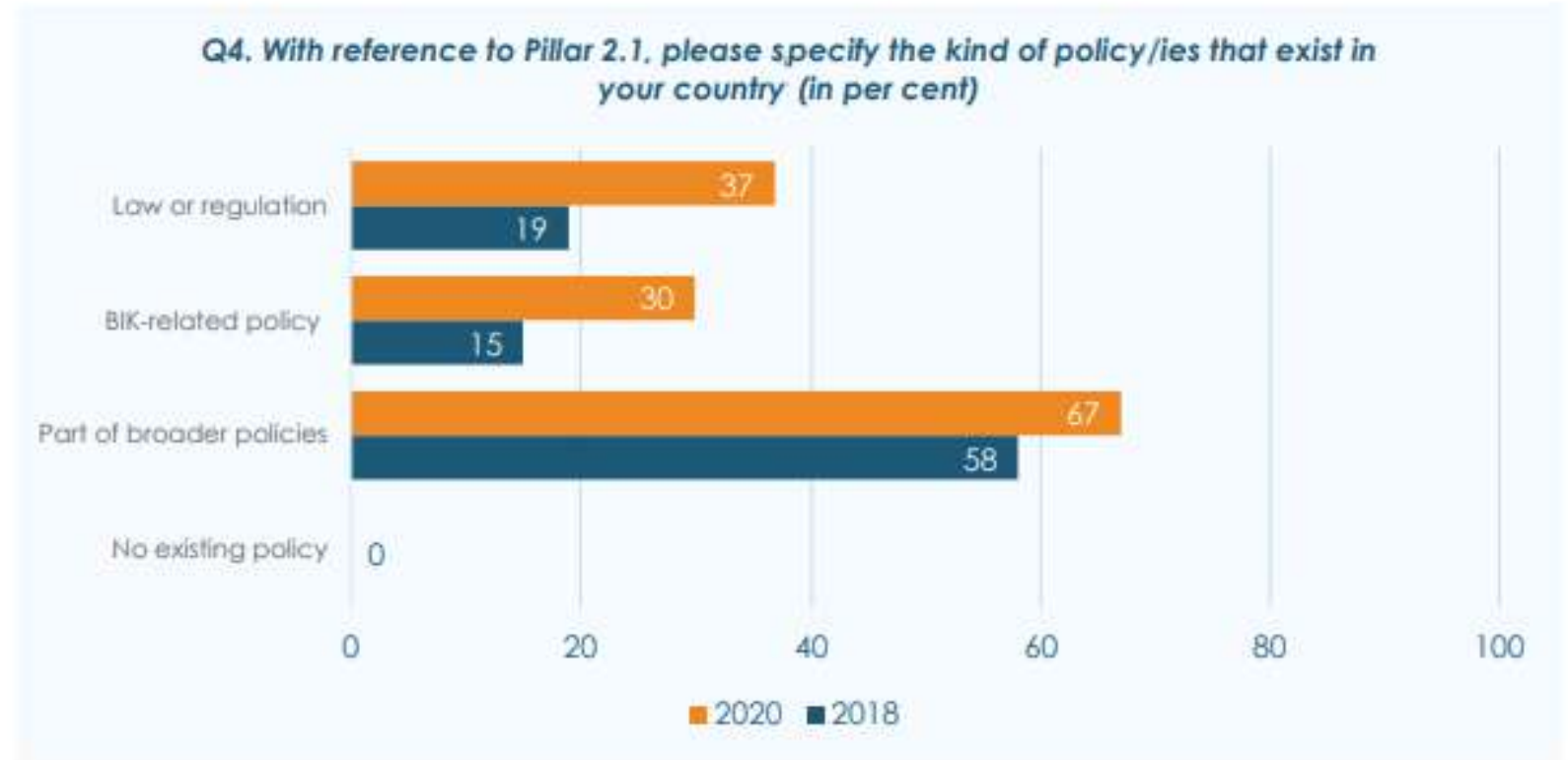

Figure 7: Policy provision for Pillar 2.1 – Digital/media literacy in education

O'Neill, B., Dreyer, S. and Dinh, T. (2020). The Third Better Internet for Kids Policy Map: Implementing the European Strategy for a Better Internet for Children in European Member States. <https://www.betterinternetforkids.eu/bikmap>

Media literacy policies and practices

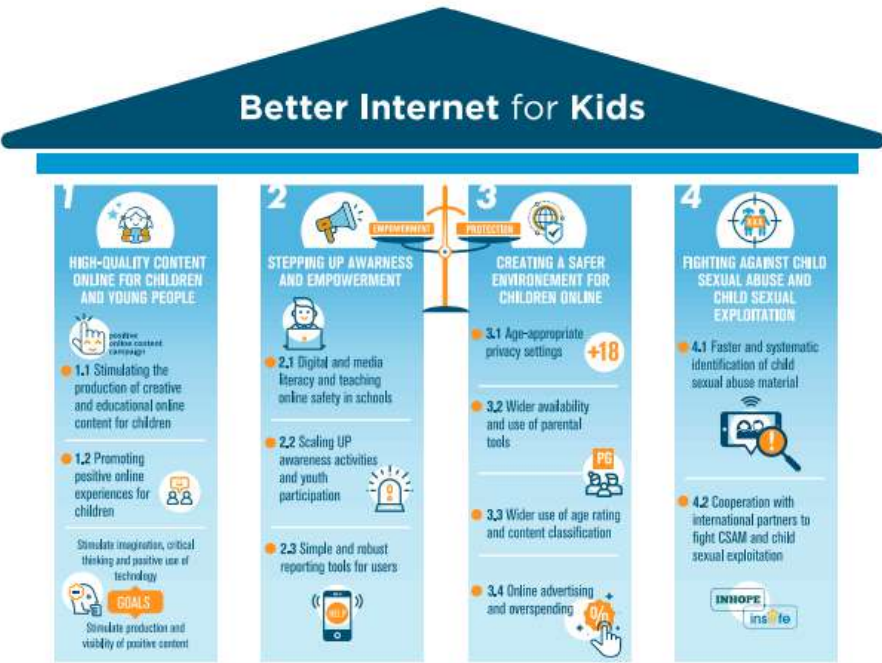
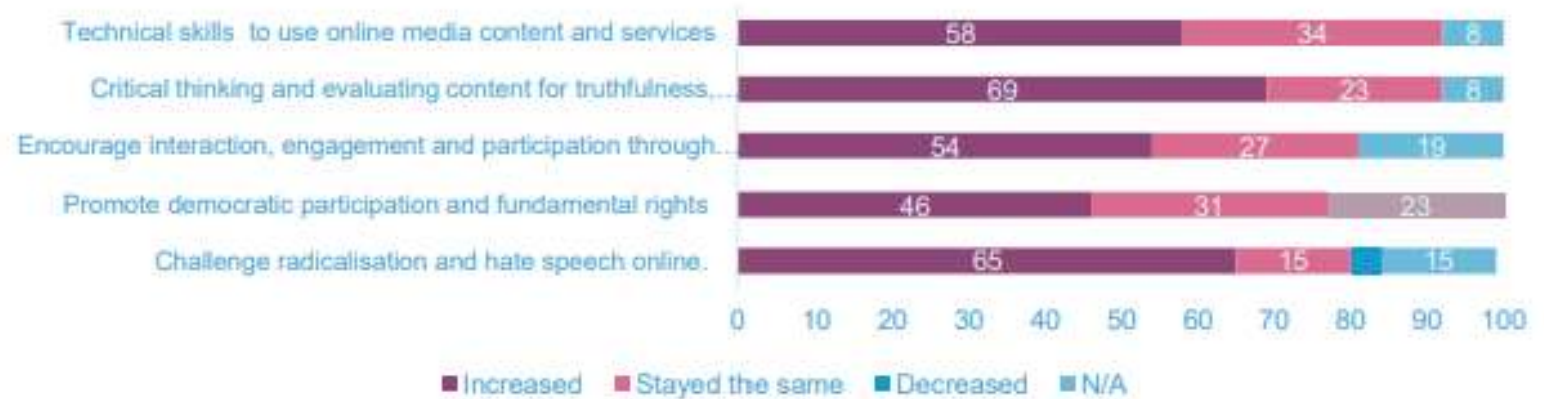

Figure 26: Changes in digital and media literacy activities

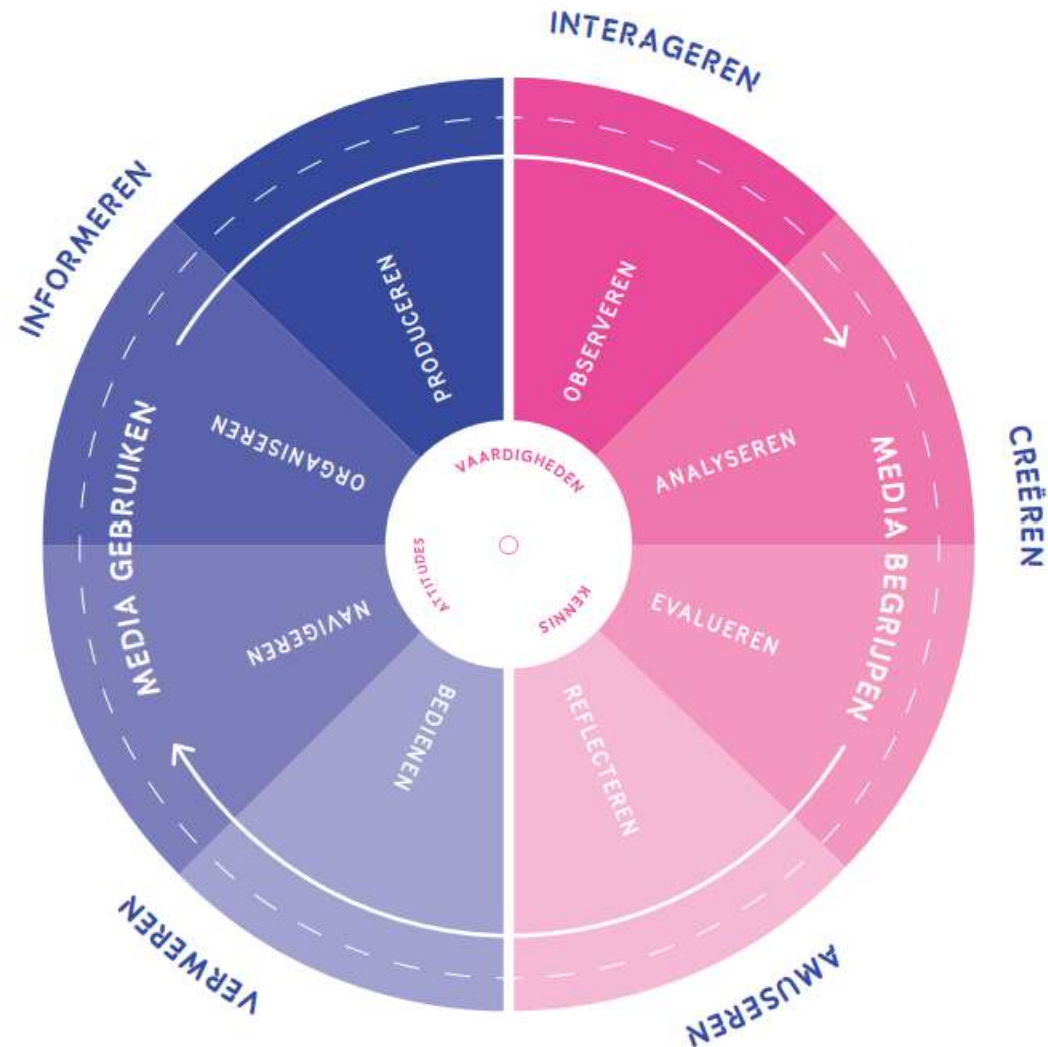

Q22b: In the last three years, have the services or activities increased, stayed the same or decreased?

O'Neill, B., Dinh, T. (2018). The Better Internet for Kids Policy Map: Implementing the European Strategy for a Better Internet for Children in European Member States. <https://www.betterinternetforkids.eu/bikmap>

Mediawijs – competence model

MEDIAWIJS COMPETENTIEMODEL

Mediawijs – topical issues

Auteursrechten

Complotdenken

Cyberpesten

Cybersecurity

Haatspraak

Kinderrechten

Leerlijn mediawijsheid

Mediawijsheid

Datawijsheid

Digitale balans

Digitale inclusie

Gaming

Nepnieuws

Nieuws

Online privacy

Opvoeden in een digitale

Mediawijs – training for teachers and other stakeholders

Vormingen

Op zoek naar een mediawijze vorming? Voor jezelf of jouw organisatie? Een zelfstandig traject of onder begeleiding? Online of offline? Ontdek hier de mogelijkheden.

Mediacoach

Met de opleiding Mediacoach til je je organisatie naar een hoger niveau in de digitale wereld. Met jouw brede kennis ben je een coach, aanspreekpunt en inspirator voor alles rond mediawijsheid.

[Ontdek de Mediacoach opleiding](#)

Mediamenu

Kan je school of organisatie wel een mediawijze snack gebruiken? Trakteer je collega's, leerlingen of leden dan op een vorming uit het Mediamenu van Mediawijs. Je vindt er vormingen en workshops rond verschillende thema's, georganiseerd in samenwerking met onze partners.

[Ontdek het mediamenu](#)

No Cap

Wat moet een leerkracht weten over polarisatie en identiteit en hoe kan je een klas kritisch leren omgaan met (des)informatie? No Cap reikt leerkrachten in 3 online leermodules handvaten aan bij de preventie van radicalisering.

[Schrijf je in voor de online training](#)

Training in beeld

Mediawijs – competence model

Hide fields Filter Group Sort ...

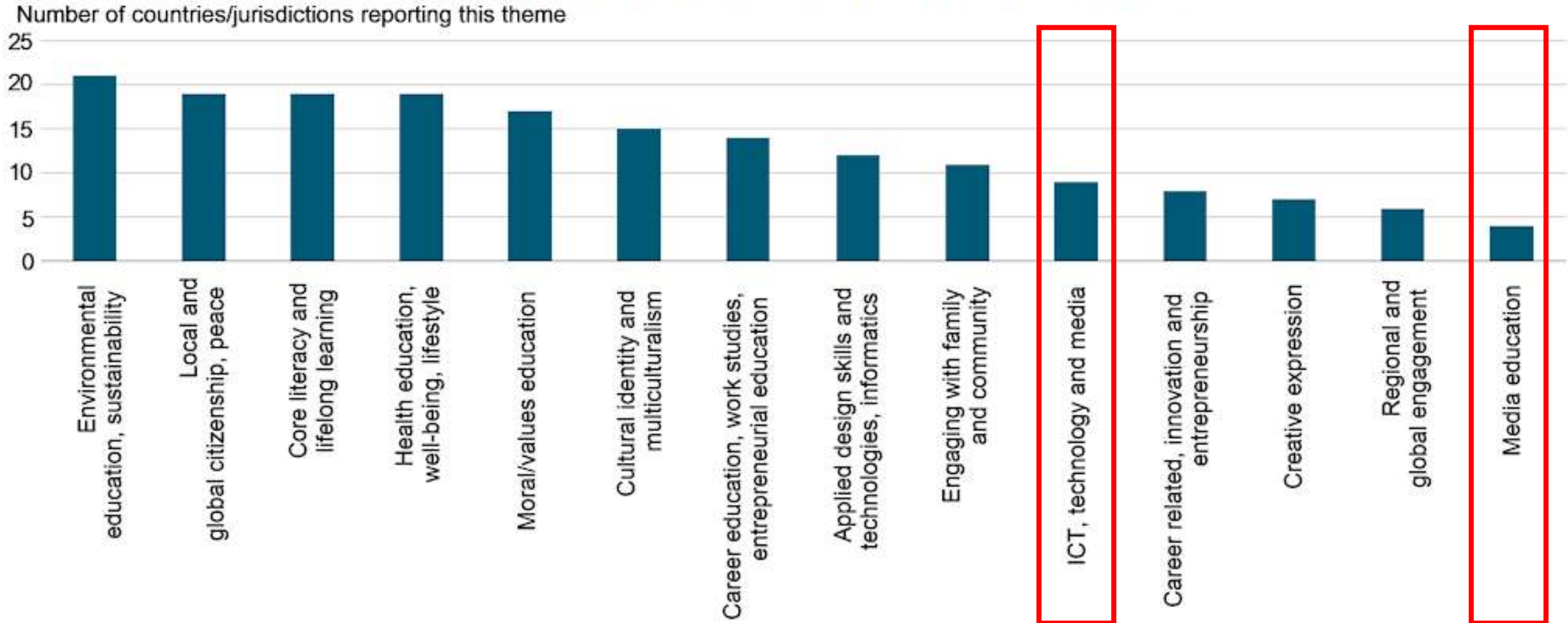
Mediawijs leerdoel	Hoofddoel	Kleuter - MW subdoelen	Kleuter - Ontw.doelen	1e gr lager - MW subdo...	2e gr lager - MW subdo...	3e gr lager - MW subdo...	Tools lager	*Lager Eindtermen
De leerling verklaart het begrip 'mediawijsheid' en kan dit toepassen.	1 BASIS	N.v.t.	*N.v.t.	De leerling verkent een aanta	De leerling kan een beperkt a	De leerling kan meerdere voc	Zonnestraal 2017-2018 n°17 : Hoe	Mens en maatscha
De leerling vormt een visie rond mediawijsheid en kan deze toepassen op...	1 BASIS	N.v.t.	*N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	De leerling onderzoekt kritisc	MediaNest.be: praat met je kind m	Mens en maatscha
De leerling kan doelgericht (op basis van een weloverwogen visie op medi...	1 BASIS	N.v.t.	*N.v.t.	De leerling kan met hulp één	De leerling kan met hulp een	De leerling kan met hulp alle	De Schaal van M - Werkboekje: 1e	Leren leren - 5
De leerling kan (digitale) media gebruiken in functie van zijn of haar beho...	1 BASIS	De leerling verkent enkele kn	*N.v.t.	De leerling kan enkele aange	De leerling kan aangereikte n	De leerling kan een gepast m	Wai-not De Schaal van M - Werkb	ICT - 1 ICT - 2 I
De leerling verwoordt de impact van digitale media en technologie op zij...	1 BASIS	N.v.t.	*N.v.t.	N.v.t.	De leerling (her)kent de impa	De leerling kan een aantal vo	Zonnestraal 2017-2018 n°17 : Hoe	Wetenschappen e
De leerling benoemt verschillende dragers en vormen van informatie.	2 INFORMEREN	De leerling verkent een bepe	Muzische vorming - 6.1°	De leerling benoemt verschil	De leerling benoemt verschil	De leerling benoemt verschil	Educatief pakket: Nieuwsdagboek	
De leerling benoemt de doelstellingen van specifieke informatievormen.	2 INFORMEREN	N.v.t.	*N.v.t.	N.v.t.	De leerling verkent de doelst	De leerling herkent dat inforr	Educatief pakket: Nieuwsdagboek	Mens en maatscha
De leerling benoemt verschillende zoekstrategieën en past deze toe op ve...	2 INFORMEREN	De leerling kan met hulp info	Nederlands - 2.8 Nederlands	De leerling kan met hulp info	De leerling kan met hulp een	De leerling kan met hulp een	Educatief pakket: Nieuwsdagboek	Mens en maatscha
De leerling verwoordt de werking van het productieproces van informatie,...	2 INFORMEREN	N.v.t.	*N.v.t.	N.v.t.	De leerling verkent hoe het p	De leerling herkent hoe het p	Publi Ville - Lespakket Reclamewijs	
De leerling benoemt en past verschillende strategieën toe om informatie t...	2 INFORMEREN	N.v.t.	*N.v.t.	De leerling verkent wat echt i	De leerling verkent de versch	De leerling verkent de versch	Educatief pakket: Nieuwsdagboek	Nederlands - 1.8
De leerling slaat informatie gestructureerd op en kan deze later gemakkel...	2 INFORMEREN	N.v.t.	*N.v.t.	N.v.t.	De leerling kan met hulp de c	De leerling kan de gevonden	De Schaal van M - Wedstrijd	ICT - 6 ICT - 7
De leerling verklaart het begrip 'auteursrecht' en kan de regels toepassen.	2 INFORMEREN	N.v.t.	*N.v.t.	N.v.t.	De leerling verkent een aanta	De leerling verwoordt een aa	Zonnestraal 2017-2018 n°2: Niet zi	
De leerling interageert via digitale media met mensen, systemen en dienst...	3 INTERAGEREN	De leerling verkent een bepe	*N.v.t.	De leerling verkent een bepe	De leerling herkent een aanta	De leerling herkent een aanta	De Schaal van M - Wedstrijd	ICT - 2 ICT - 8
De leerling interageert respectvol via media.	3 INTERAGEREN	De leerling verkent aangereik	Mens en maatschappij - 1.1	De leerling verkent aangereik	De leerling verwoordt de (po	De leerling reageert respectv	Cybersense Jungle Web MediaN	Nederlands - 2.1
De leerling bouwt een online identiteit op door online interacties.	3 INTERAGEREN	N.v.t.	*N.v.t.	N.v.t.	De leerling verkent waaruit e	De leerling verwoordt een aa	Jungle Web De Schaal van M - We	ICT - 2 ICT - 8
De leerling benoemt (on)gewone en (on)gewenste situaties online en gaat...	3 INTERAGEREN	N.v.t.	*N.v.t.	De leerling verkent een aanta	De leerling herkent (on)gewo	De leerling herkent (on)gewo	Cybersense Jungle Web MediaN	Mens en maatscha
De leerling verwoordt de regels van 'portretrecht' en 'auteursrecht' en kan...	3 INTERAGEREN	N.v.t.	*N.v.t.	N.v.t.	De leerling verkent een aanta	De leerling verwoordt een aa	De Schaal van M - Werkboekje: 3e	Mens en maatscha
De leerling verwoordt welke media-inhouden en toepassingen hij of zij le...	5 AMUSEREN	De leerling geeft aan met wel	Muzische vorming - 6.1° Mei	De leerling geeft aan met wel	De leerling verwoordt welke i	De leerling verwoordt welke i	J.E.F. makers - tips, tutorials en app	Mens en maatscha
De leerling kan (samen) genieten van media.	5 AMUSEREN	De leerling verkent dat hij of	Muzische vorming - 6.1° Mei	De leerling verkent dat hij of	De leerling verwoordt dat hij	De leerling verwoordt dat hij	J.E.F. makers - tips, tutorials en app	Mens en maatscha
De leerling benoemt en gebruikt (digitale) tools om bepaalde inhouden e...	4 CREËREN	De leerling verkent met hulp	Muzische vorming - 6.1° Mu	De leerling herkent en gebrui	De leerling herkent en gebrui	De leerling benoemt en gebr	J.E.F. makers - tips, tutorials en app	Muzische vorming
De leerling verwoordt hoe een (eigen) mediacreatie emoties en effecten o...	4 CREËREN	De leerling verkent welke effe	Muzische vorming - 1.5 Muz	De leerling verkent welke effe	De leerling herkent met hulp	De leerling herkent welke effe	De Schaal van M - Les: Influencers	Muzische vorming
De leerling ontwerpt een aantrekkelijke mediacreatie en kan dit communi...	4 CREËREN	De leerling verkent een aanta	Muzische vorming - 5.2 Muz	De leerling verkent een aanta	De leerling verkent hoe hij of	De leerling herkent hoe hij of	J.E.F. makers - tips, tutorials en app	Muzische vorming
De leerling verwoordt de regels van 'portretrecht' en 'auteursrecht' en kan...	4 CREËREN	N.v.t.	*N.v.t.	N.v.t.	De leerling verkent een aanta	De leerling verwoordt een aa	Zonnestraal 2017-2018 n°2: Niet zi	Mens en maatscha

	KINDEREN	JONGEREN
Sociale media	48%	18%
Games	54%	57%
Online privacy	51%	28%
Sexting	79%	51%
Cyberpesten	61%	29%
Nieuws en nepnieuws	44%	29%
Reclame en influencers	58%	44%
Balans in schermtijd	63%	54%

Tabel 13. Aantal kinderen en jongeren dat 'nooit' antwoordt op de vraag 'Hoe vaak besteedt jouw school aandacht aan lessen rond ...?'

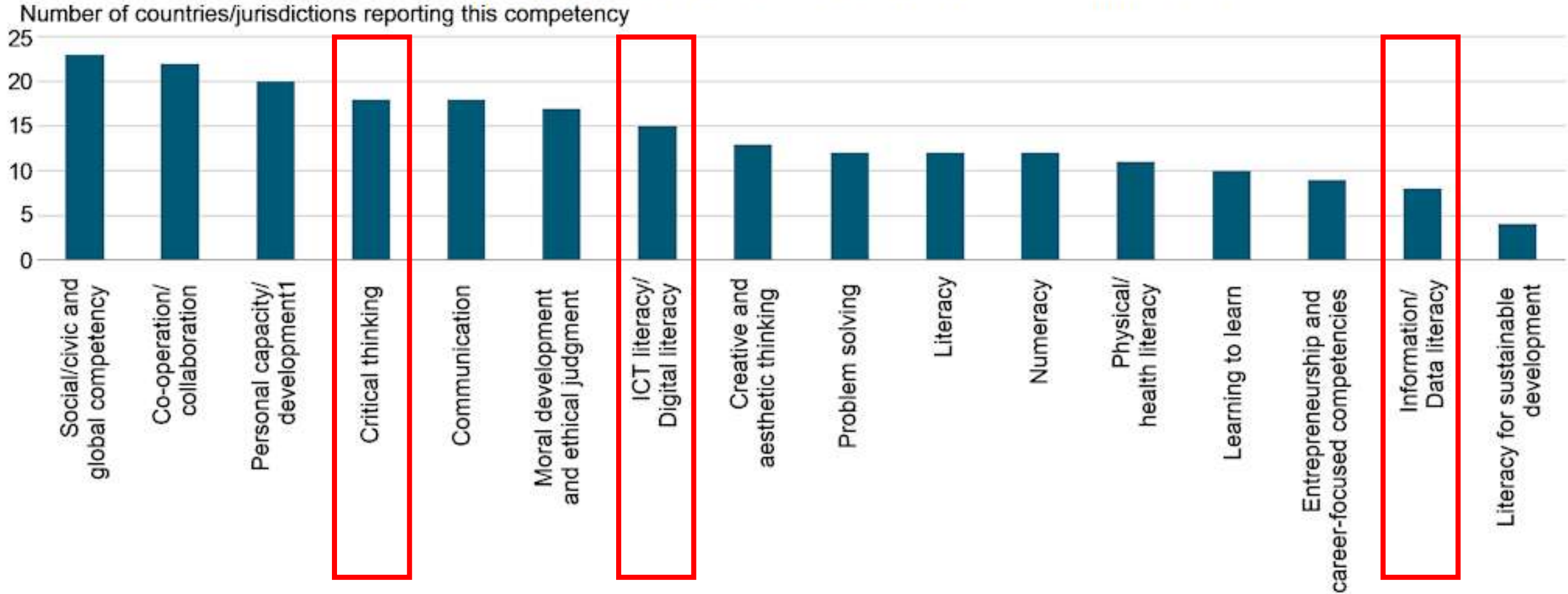
Curriculum overload

Figure 11. Types of cross-curricular themes reported by countries/jurisdictions

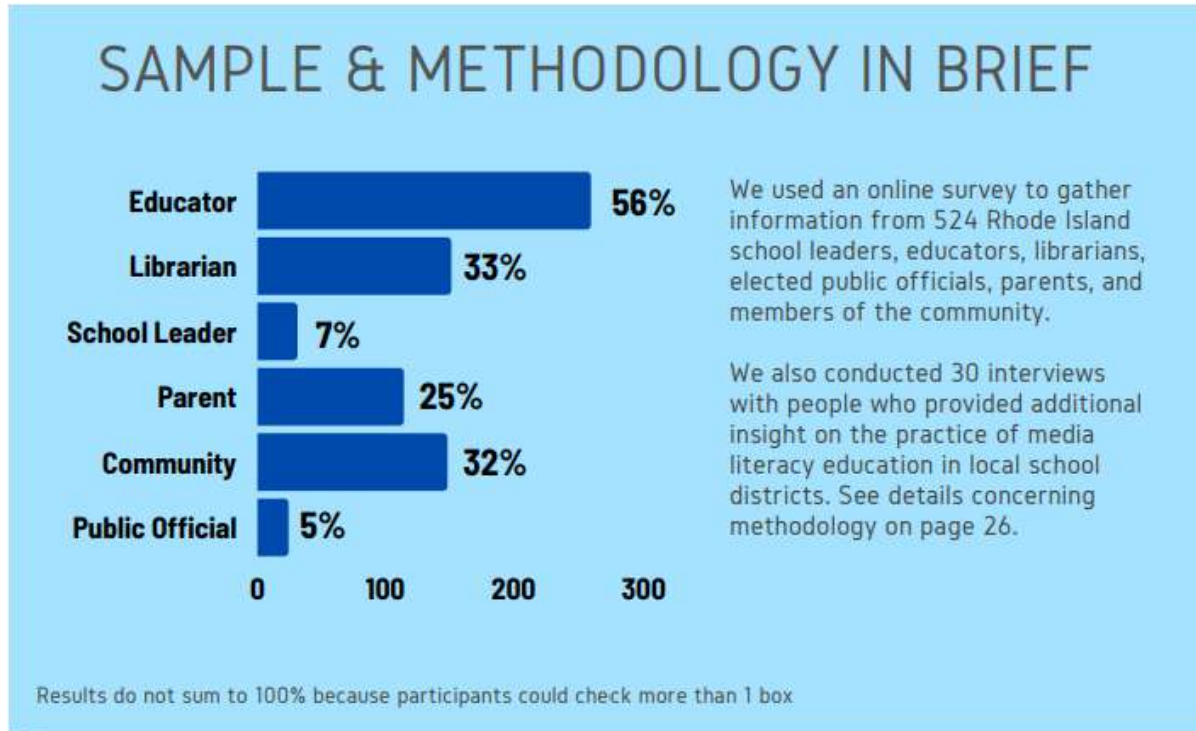

Curriculum overload

Figure 18. Types of cross-curricular competencies reported by countries/jurisdictions

Teacher education/training in digital and media literacy

Media Education Lab (2021, October). Media Literacy in Rhode Island: A Statewide Survey.

<https://mediaeducationlab.com/pub/media-literacyrhode-island>

Access, Analyze & Evaluate

- Images and Advertising
- Compare and Contrast
- Stereotypes
- Examine the News
- Music & Cultural Values
- The Business of Media

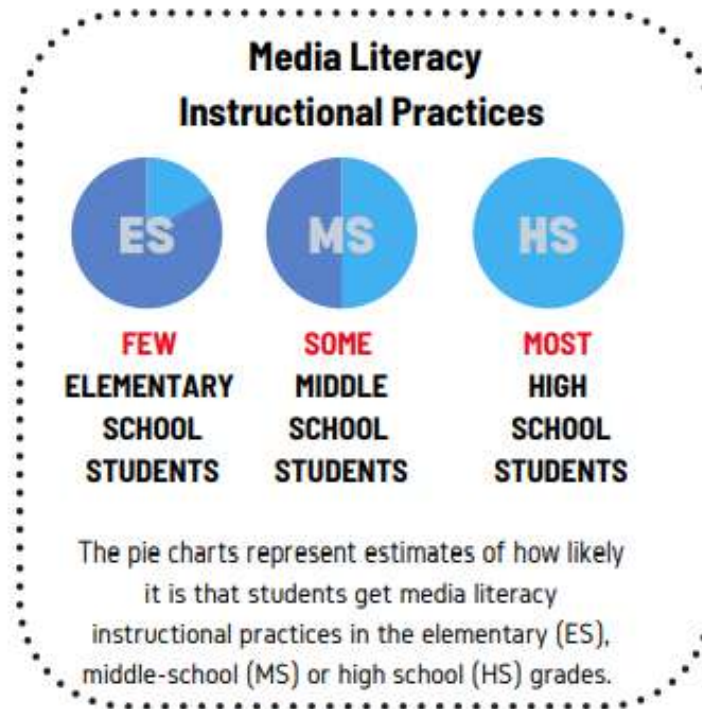
Create & Collaborate

- Tell a Story
- Team-Based Production
- Research Project
- Present a Strong Point of View
- Create a Public Service Announcement

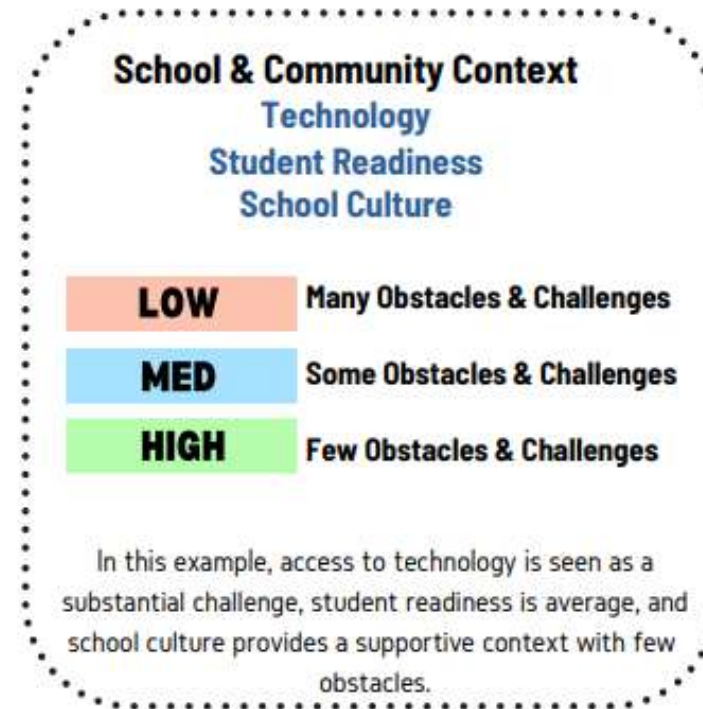
Reflect, Understand & Apply

- How Media Messages Influence
- Balancing Online and Offline Life
- Reflect on Your Interpretations
- The Social Responsibilities of the Communicator
- Media Law and Policy

Teacher education/training in digital and media literacy

Participants estimated how many of the learners in their own schools or community encountered **16 ML instructional practices**, as shown on pages 8 - 11. Responses were averaged by grade level and cutoffs (few, some, most) were identified based on mean scores.

Participants estimated the presence or absence of **19 different types of obstacles and challenges**, as shown on page 16. Fewer obstacles are considered evidence of high functioning. Responses were averaged and cutoffs (high, medium, low) were identified based on mean scores.

Teacher education/ training in digital and media literacy

Key Features and Examples of Professional Development in Media Literacy Education:

- Curriculum Development
- Training and Conferences
- Learning Communities
- Formal Higher Education and Certificate Programs

Hobbs, R. (2017), Approaches to teacher professional development in digital media literacy education, <http://dx.doi.org/10.4324/9781315628110>

sml4change MOOC*

*massive open online course

When | Spring 2019

The sml4change online course is designed for heads of schools, primary and secondary teachers, as well as teachers in initial training. The first edition of the MOOC runs on the European Schoolnet Academy website from April 2019 to June 2019.

What is the MOOC about?

The 6.5 week-long online course is structured in 5 modules, each tackling one of the following topics:

By following this MOOC, participants are able to:

- > Receive advice about how to develop a social media literacy strategy in their school
- > Access videos about inspiring best practices and other learning materials
- > Engage with a community of like-minded professionals
- > Reflect, discuss and share experiences around social media literacy
- > Develop their social media literacy strategy

25 13
25 PROJECT PARTICIPANTS
FROM 13 EU COUNTRIES

25 teachers, of which
2 IT coordinators
2 deputy heads of school

PARTICIPATING SCHOOLS' LOCATIONS

OF OUR 25 SCHOOLS...

7 offer pre-primary education

10 offer primary education

23 offer secondary education

7 have a technical, vocational,
or artistic specialisation

23 are public

2 are private

Core elements of the SML strategy

MISSION - a short statement of the school's purpose.

SITUATIONAL ANALYSIS - helps schools document the current landscape of social media literacy in the school community.

VISION - describes what the school wants to achieve with their SML strategy at a high level.

FOCUS AREAS - the foundation stones of any strategy, based on a SWOT (strengths, weaknesses, opportunities, threats) analysis.

STRATEGIC GOALS - high-level, specific goals defined under each focus area.

OBJECTIVES - break up the strategic goals into smaller targets. They are the backbone of the strategy and require a metric and

time frame. They are important to monitor the progress of the strategy.

IMPLEMENTATION OR ACTION PLAN - describes the steps, (human) resources and timelines necessary to achieve each of the goals and objectives set in the strategy.

ASSESSMENT PLAN - necessary for monitoring progress and for assessing the strategy's impact. It gives a clear indication of what elements of the strategy will be evaluated, how and when.

BUDGET AND RESOURCES - refers to all the resources (material, financial and/or human) that are needed.

RISK ASSESSMENT - a summary of the potential risks resulting from the strategy implementation and ways to mitigate them.

Preferred activities to implement

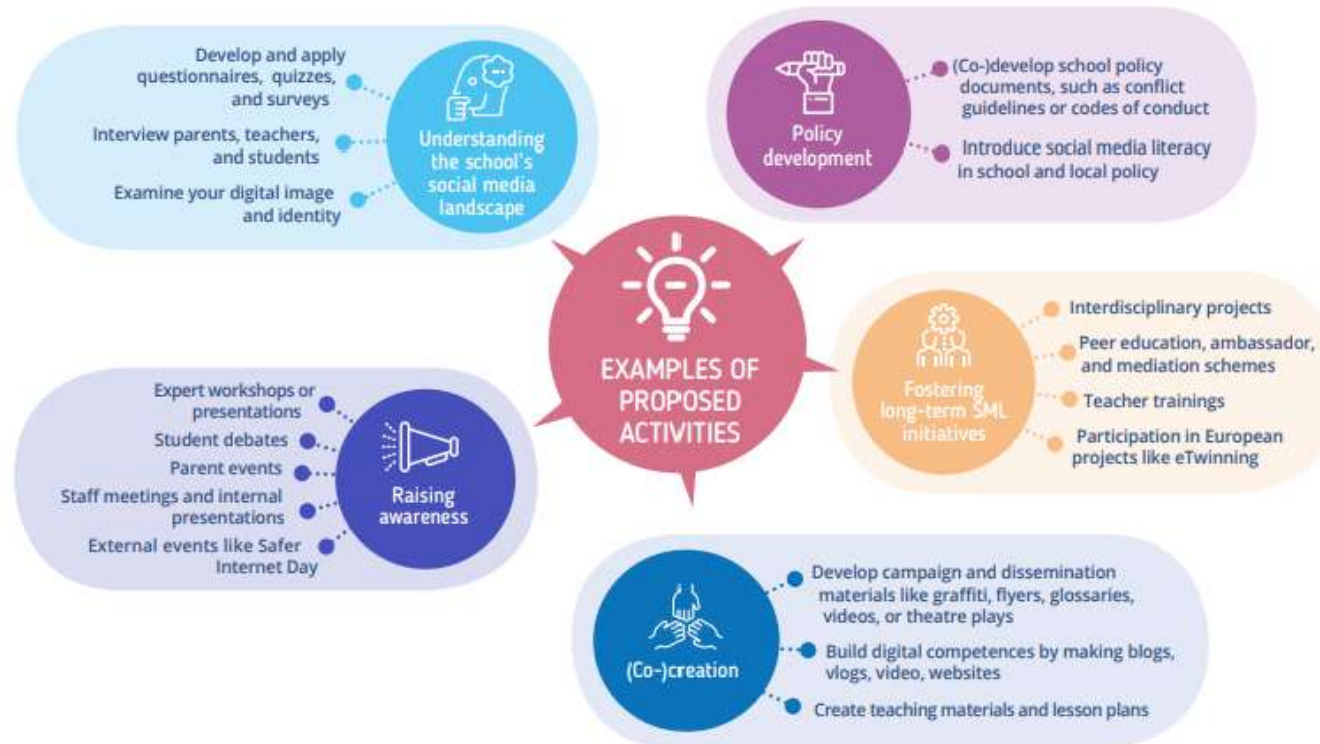
Main target groups:

- Students (92 activities)
- Teachers (35 activities)
- Parents (19 activities)
- The whole school (21 activities)
- External stakeholders/the wider community (15 activities)

Key topics covered:

- Cyberbullying
- Privacy
- Hate speech
- Disinformation
- Creative expression

Risk area	Most common prevention/mitigation strategies
Staff-related	
<ul style="list-style-type: none"> • Lack of time • Lack of motivation • Perceived lack of social media/SML competences • Personnel turnover • Conflicts of interest 	<ul style="list-style-type: none"> • Communicate the SML strategy benefits to engage the whole school • Put a motivated team in charge of the strategy coordination • Create synergies with other school activities, teachers' work, and existing initiatives and resources
Student-related	
<ul style="list-style-type: none"> • Lack of motivation • Inappropriate use of social media by students 	<ul style="list-style-type: none"> • Involve students in the strategy development from the start to foster ownership • Co-create activities and materials with students • Agree on rules about social media use together with the students and formalise this agreement through a signed code of conduct • Put mechanisms in place to prevent, detect and tackle problems early on
Parent-related	
<ul style="list-style-type: none"> • Lack of engagement • Some parents' opposition to the use of social media in school 	<ul style="list-style-type: none"> • Involve parents' representatives in the SML strategy coordination team • Communicate transparently and constantly before and during the implementation of the SML strategy and be receptive to parents' concerns • Promote joint activities with students and their families • Integrate SML activities at school events that are popular among parents • Enable children to showcase their SML activities, projects and accomplishments
School-related (other)	
<ul style="list-style-type: none"> • Aligning the strategy with the school calendar 	<ul style="list-style-type: none"> • Keep your strategy ambitious but achievable • Take the school calendar into account and plan accordingly well in advance • Review and monitor your strategic plan regularly • Be flexible and adapt your plan if necessary
<ul style="list-style-type: none"> • Data security and privacy concerns 	<ul style="list-style-type: none"> • Be up to date about relevant data protection regulation (e.g. GDPR) • Have adequate technical measures and protocols in place to ensure that school systems are secure
<ul style="list-style-type: none"> • Lack of budget 	<ul style="list-style-type: none"> • Use your strategic plan to attract sponsors and/or get external funding

Involving the whole school community

"What did you find most challenging when developing and implementing an SML strategy at your school?"

"Involving the whole school, especially other teachers [-] motivating people, especially senior teachers."

(Teacher, Poland)

"The lack of collaboration among my colleagues [-] The lack of involvement from my colleagues."

(Teacher, Italy)

Conversely, close collaboration with internal and external stakeholders such as colleagues, students and external partners, as well as establishing synergies with existing school or community-related projects were perceived as strategy facilitators:

"What helped you most to develop and implement an SML strategy at your school?"

"What helped me most was the collaboration with the police and the students' engagement [-]. Teachers knew very well what they had to do. Maximising already existing resources at our school [also helped]. We did not ask something that was totally new, but we asked them to 'adapt' their own activities they were already doing. Our teachers are used to working in collaborative projects."

(Teacher, Spain)

"The participation of parents and students was very active."

(Teacher, Romania)

"Students were curious and enthusiastic. All of them were positive about the topic. I was surprised by their level of knowledge, but there is a gap between their theoretical knowledge and actual practice."

(Teacher, Poland)

Lessons learned

At system level:

- More strategic approaches are necessary to foster social media literacy (instead of one-shot, isolated, short terms initiatives)
- More resources to support the educational sector to develop meaningful long-term social media literacy strategies are required
- Social media literacy efforts should start from a young age and this requires primary school teachers to be well-prepared to take on this challenge

At school level:

- One-off initiatives by individual teachers are not enough to foster systemic, long-term changes in (social) media literacy
- Developing an SML strategy requires much more than strategic management skills and basic knowledge of social media
- School management and leadership are key to the success of long-term SML strategies

At project level:

- A strong sml4change community has been created and efforts should be made to make this community of social media literacy-minded educators grow.

Thank you!

www.eun.org

